



**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

KURT
VONNEGUT
TABACHERA
DÎN BĂGOMBO

Noi povestiri
Cu o introducere a autorului

Prefață de
PETER REED

Traducere din engleză și note de
ALEXANDRA COLIBAN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Andreea Răsuceanu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Livco Design

KURT VONNEGUT
BAGOMBO SNUFF BOX

Copyright © 1999 by Kurt Vonnegut

All rights reserved including the right of reproduction in whole
or in part in any form.

This edition published by arrangement with G.P. Putnam's Sons,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.

© HUMANITAS FICTION, 2014, 2019, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VONNEGUT, KURT

Tabachera din Bagombo: noi povestiri / Kurt Vonnegut; cu o introd. a autorului;
pref. de Peter Reed; trad. din engleză și note de Alexandra Coliban. –

București: Humanitas Fiction, 2019

ISBN 978-606-779-627-8

I. Reed, Peter (pref.)

II. Coliban, Alexandra (trad.; note)

821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30

Ca și în celelalte opere ale mele de ficțiune:
Toate persoanele aflate în viață sau nu sunt pur
accidentale și nu trebuie supuse analizei. Nici un
nume n-a fost schimbat pentru a-i proteja pe
inocenți. Îngerii se îngrijesc de asta, ține de ru-
tina lor paradiziacă.

*În memoria primilor mei agenți,
Kenneth Littaner și Max Wilkinson,
care m-au învățat cum să scriu.*

Thanasfera

La amiază, în ziua de miercuri, 26 iulie, geamurile din orașele de munte ale districtului Sevier, Tennessee, au zăngănit toate de la o explozie îndepărtată, ale cărei șoc și tunet difuz s-au rostogolit pe versanții de nord-vest ai masivului Great Smokies. Explozia venea din direcția strict păzitei stații experimentale a Forțelor Aeriene aflată în pădure la 10 mile nord-vest de Elkmont.

Biroul de Relații cu publicul al Forțelor Aeriene a spus: „Nu avem de făcut nici o declarație“.

În seara aceleiași zile, astronomi amatori din Omaha, Nebraska și Glenwood, statul Iowa, au relatat, independent unii de alții, că o particulă a traversat fața lunii pline la ora 9:57 seara. A urmat mare agitație pe serviciile telegrafice de știri. Astronomii de la principalele observatoare din America de Nord negau că ar fi văzut așa ceva.

Mințeau.

În Boston, în dimineața zilei de joi, 27 iulie, un reporter de știri cu inițiativă îl iscodea pe dr. Bernard Groszinger, tânărul consultant specializat în rachete al Forțelor Aeriene.

— Este posibil ca obiectul care a traversat suprafața lunii să fi fost o navă spațială? l-a întrebat reporterul.

Doctorul Groszinger a început să râdă.

— După părerea mea, începem un nou ciclu de spaime legate de farfuriile zburătoare, a spus el. De data aceasta, toată lumea vede nave spațiale între noi și lună. Cititorilor tăi le poți spune următorul lucru, amice: Nici o rachetă nu va părăsi Pământul pentru cel puțin încă douăzeci de ani.

Mințea.

Știa mult mai multe decât lăsa să se vadă, dar ceva mai puțin decât își închipuia. De exemplu, nu credea în stafii – și încă nu aflase de Thanasferă.

Dr. Groszinger și-a întins picioarele lungi pe biroul aglomerat și s-a uitat la secretara care îl conducea pe jurnalistul dezamăgit prin ușa încuiată, pe lângă paznicii înarmați. Și-a aprins o țigară și a încercat să se relaxeze înainte de a se întoarce la aerul stătut și la tensiunea din camera de telecomunicații. V-AȚI ÎNCUIAT SEIFUL? scria pe o plăcuță de pe perete, pusă acolo de un ofițer de securitate zelos. Plăcuța îl enerva. Ofițerii de securitate și regulile de securitate nu făceau decât să-i încetinească munca; îl făceau să se gândească la lucruri la care nu avea timp să se gândească.

Documentele secrete din seif nu erau secrete. Afirmau ceea ce era cunoscut deja de secole: luând în calcul legile fundamentale ale fizicii, un proiectil lansat în spațiu în direcția x , la y kilometri pe oră, o să urmeze arcul z . Dr. Groszinger a modificat ecuația: luând în calcul legile fundamentale ale fizicii și un miliard de dolari.

Războiul iminent îi oferise ocazia de a face experimentul. Amenințarea războiului îl apăsa, militarii din jur făceau condițiile de lucru destul de iritante, dar *experimentul* era miezul problemei.

Nu existau necunoscute, și-a spus el, satisfăcut de infailibilitatea lumii fizice. Tânărul doctor Groszinger a zâmbit, gândindu-se la Cristofor Columb și la echipajul său, care nu știuseră ce îi aștepta, care fuseseră paralizați de frica unor monștri marini inexistenți. Poate că omul de rând din ziua de azi simțea același lucru despre spațiu. Era Superstițiilor avea să mai dureze câțiva ani buni.

Dar bărbatul din nava spațială aflată la peste trei mii de kilometri de Pământ nu avea necunoscute de care să se teamă. Ursuzul maior Allen Rice nu va avea nimic surprinzător de comunicat în transmisiunile sale radio. Nu putea decât să confirme ceea ce rațiunea deja dezvăluise despre spațiul cosmic.

Marile observatoare americane, care colaborau îndeaproape la proiect, raportaseră că nava se mișca acum în jurul Pământului pe orbita prevăzută, la viteza prevăzută. În curând, dintr-o clipă în alta, în camera de telecomunicații avea să sosească primul mesaj din istorie din spațiul cosmic. Transmisiunea urma să aibă loc pe o bandă de frecvență ultraînaltă, pe care nimeni nu mai trimisese și nu mai primise mesaje până atunci.

Primul mesaj deja întârzia, dar nu era nimic în neregulă – *n-avea ce* să fie în neregulă, și-a spus doctorul Groszinger din nou. Zborul era controlat de aparate, nu de oameni. Omul nu era decât un observator, pilotat spre punctul lui de observație solitar de creiere electronice infailibile, mai rapide decât al lui. Avea butoane de comandă în navetă, dar numai pentru a coborî prin atmosferă, când și dacă îl aduceau înapoi din spațiu. Era echipat pentru a rămâne acolo mai mulți ani.

Până și omul era cât se poate de asemănător cu o mașină, și-a spus doctorul Groszinger cu satisfacție. Era iute, puternic, nesentimental. Psihiatrii îl aleseseră pe maiorul Rice dintr-o sută de voluntari, și prevăzuseră că acesta avea să funcționeze cu aceeași precizie ca motoarele rachetei, carena metalică și instrumentele electronice de control. Specificațiile sale: voinic, în vârstă de douăzeci și nouă de ani, cu cincizeci și cinci de misiuni la activ deasupra Europei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, fără nici un semn de oboseală, văduv fără copii, melancolic și solitar, un soldat de carieră, pasionat orbește de muncă.

Misiunea maiorului? Simplă: să raporteze condițiile meteorologice deasupra teritoriului inamic și să observe precizia rachetelor atomice ghidate în caz de război.

Maiorul Rice era acum într-o poziție fixă în sistemul solar, la trei mii două sute de kilometri de Pământ – destul de aproape, de fapt – distanța de la New York la Salt Lake City. Nici măcar nu vedea mare lucru din calotele glaciare de la poli de la distanța asta. Cu telescopul, Rice putea să vadă, destul de ușor, orașe mici și chiar siajul vapoarelor. Avea să fie nemaipomenit să vadă mingea enormă, verde-albăstruie, să

vadă noaptea cum se furișează în jurul Pământului și cum cresc și se învâltuiesc furtunile și norii pe suprafața lui.

Doctorul Groszinger și-a stins țigara, și-a aprins alta aproape imediat, cu o mină absentă, și a luat-o, pe coridor, spre micul laborator în care fusese instalat echipamentul radio.

Generalul locotenent Franklin Dane, conducătorul proiectului Cyclops, stătea lângă operatorul radio, cu uniforma boțită, cu gulerul descheiat. Generalul privea difuzorul din fața lui, așteptând. Podeaua era presărată cu ambalaje de sendvișuri și mucuri de țigară. Pahare de carton pline cu cafea stăteau în fața generalului și a operatorului radio, și lângă scaunul de pânză în care Groszinger își petrecuse noaptea așteptând.

Generalul Dane i-a făcut lui Groszinger un semn din cap și a ridicat mâna, cerând să se facă liniște.

— Able Baker Fox, aici Dog Easy Charley. Able Baker Fox, aici Dog Easy Charley... a rostit tărăgănat operatorul radio, cu un glas obosit, folosind numele de cod. Mă auzi, Able Baker Fox, mă...

Difuzorul a început să pârâie, apoi a răsunat, cu volum maxim:

— Aici Able Baker Fox. Comunică, Dog Easy Charley, terminat.

Generalul Dane a sărit în picioare și l-a îmbrățișat pe Groszinger. Râdeau prostește și se băteau unul pe altul pe spate. Generalul i-a smuls microfonul operatorului radio.

— Ai reușit! Able Baker Fox! Direct la țintă! Cum e, băiete? Cum te simți? Terminat.

Groszinger, cu brațul în jurul umerilor generalului, s-a aplecat nerăbdător, cu urechea la câțiva centimetri de difuzor. Operatorul radio a dat volumul mai încet, ca să surprindă mai bine nuanțele din vocea maiorului Rice.

Vocea s-a auzit din nou, plăpândă, ezitantă. Tonul l-a deranjat pe Groszinger. Ar fi vrut să fie clară, tăioasă, eficientă.

— Această parte a Pământului e întunecată, foarte întunecată acum. Și mă simt de parcă aș fi în cădere – așa cum ați spus că o să simt. Terminat.

— E ceva în neregulă? a întrebat generalul îngrijorat. Sună de parcă s-ar fi...

Maiorul l-a întrerupt înainte să-și termine fraza.

— Uite! Ați auzit asta?

— Able Baker Fox, nu auzim nimic, a spus generalul, uitându-se perplex la Groszinger. Ce este? Se aude vreun zgomot în receptorul tău? Terminat.

— Un copil, spuse maiorul. Aud un copil care plânge. Nu-l auziți? Și acum – ascultați! – un bătrân încearcă să-l liniștească.

Vocea îi părea mai îndepărtată, de parcă n-ar mai fi vorbit direct în microfon.

— E imposibil, e ridicol! a spus Groszinger. Verifică aparatul, Able Baker Fox, verifică aparatul! Terminat.

— Acum încep să se audă mai tare. Vocile se aud mai tare. Nu vă prea aud din cauza lor. Parcă aș sta în mijlocul unei mulțimi, și toată lumea încearcă să-mi capteze atenția. Parcă...

Mesajul s-a stins. Se mai auzea un șâșâit în difuzor. Transmițătorul maiorului încă mai era pornit.

— Mă auzi, Able Baker Fox? Răspunde! Mă auzi? a strigat generalul Dane.

Șâșâitul a încetat. Generalul și Groszinger priveau descumpăniți la difuzor.

— Able Baker Fox, aici Dog Easy Charley, a lălit operatorul radio. Able Baker Fox, aici Dog Easy Charley...

Groszinger, cu un ziar peste ochi, ca să-l ferească de lumina strălucitoare din tavan, stătea întins, îmbrăcat, pe patul de campanie care îi fusese adus. La fiecare câteva minute, își trecea degetele prelungi și subțiri prin părul încâlcit și înjura. Dispozitivul său funcționase perfect, *încă* funcționa perfect. Singurul lucru pe care nu-l crease el, afurisitul de om dinăuntru, o luase razna și făcuse praf întregul experiment.

Înceau de șase ore să reia contactul cu nebunul care privea Pământul de sus, din luna lui micuță de oțel, și care auzea voci.

— Începe să transmită din nou, domnule, a spus operatorul radio. Aici Dog Easy Charley. Transmite, Able Baker Fox. Terminat.

— Aici Able Baker Fox. Cer senin peste Zonele Șapte, Unsprezece, Nouăsprezece și Douăzeci și trei. Zonele Unu, Doi, Trei, Patru, Cinci și Șase sunt acoperite de nori. Deasupra Zonelor Opt și Nouă par să se formeze furtuni care se mișcă spre sud prin sud-vest cu circa douăzeci și nouă de kilometri la oră. Terminat.

— Pare în regulă acum, a spus generalul, ușurat.

Groszinger a rămas întins pe spate, cu capul încă acoperit de ziar.

— Întrebă-l de voci, a spus el.

— Nu mai auzi vocile, *nu-i așa*, Able Baker Fox?

— Cum să nu le mai aud? Le aud mai bine decât vă aud pe dumneavoastră. Terminat.

— E dus cu pluta, a spus Groszinger, ridicându-se.

— V-am auzit, a spus maiorul Rice. Poate că sunt. N-ar trebui să fie prea greu de verificat. Nu trebuie decât să aflați dacă un anume Andrew Tobin a murit în Evansville, Indiana, la 17 februarie 1927. Terminat.

— Nu te înțeleg, Able Baker Fox, a spus generalul. Cine era Andrew Tobin? Terminat.

— El e una dintre voci.

A urmat o pauză neplăcută. Maiorul Rice și-a dres glasul.

— Susține că l-a omorât fratele lui. Terminat.

Operatorul radio se ridicase încet de pe scaun, cu chipul alb ca varul. Groszinger l-a împins înapoi în scaun și a smuls microfonul din mâna generalului, care se muiase.

— Ori ți-ai pierdut mințile, ori asta e cea mai proastă glumă de puștani a tuturor timpurilor, Able Baker Fox, a spus Groszinger. Stai de vorbă cu Groszinger acum, și ești mai tâmpit decât cred eu că ești dacă îți închipui că poți să faci mișto de mine.

A dat din cap.

— Terminat.

— Nu vă mai prea aud, Dog Easy Charley. Îmi cer scuze, dar vocile se aud din ce în ce mai tare.

— Rice! Revino-ți! spuse Groszinger.

— Așa! Am reușit să deslușesc asta: Doamna Pamela Ritter vrea ca soțul ei să se recăsătorească, pentru binele copiilor. Locuiește pe...

— Termină!

— Locuiește pe Damon Place, nr. 1577 în Scotia, New York. Terminat și încheiat transmisia.

Generalul Dane l-a zgâlțâit pe Groszinger de umăr, ușurel.

— Dormi de cinci ore, i-a spus el. E miezul nopții.

I-a întins o cană de cafea.

— Mai avem niște mesaje. Te interesează?

Groszinger a sorbit din cafea.

— Delirează în continuare?

— Încă mai aude vocile, dacă la asta te referi.

Generalul a aruncat în poala lui Groszinger două telegrame nedescifrate.

— M-am gândit că ți-ar plăcea să fi tu cel care le deschide.

Groszinger a început să râdă.

— V-ați apucat și-ați verificat în Scotia și în Evansville, așa-i? Vai și-amar de armata asta, dacă toți generalii sunt așa de superstițioși ca tine, prietene.

— Bine, bine, tu ești omul de știință. Tu ești creierul. De asta și vreau să deschizi tu telegramele. Vreau să-mi spui ce naiba se petrece.

Groszinger a deschis una dintre telegrame.

HARVEY RITTER ÎNREGISTRAT PE DAMON PLACE NR. 1577, SCOTIA. INGINER LA GENERAL ELECTRIC. VĂDUV, TATĂ A DOI COPII. NUMELE SOȚIEI DECEDATE E PAMELA. AVEȚI NEVOIE DE ALTE INFORMAȚII? R.B. FAILEY, COMANDANT, POLIȚIA DIN SCOTIA.

A ridicat din umeri și i-a întins mesajul generalului Dane, apoi a deschis cealaltă telegramă.

DOCUMENTELE OFICIALE ARATĂ CĂ ANDREW TOBIN A MURIT ÎNTR-UN ACCIDENT DE VÂNĂTOARE LA 17 FEBRUARIE 1927. FRATELE PAUL E AFACERIST DE FRUNTE. DEȚINE O COMPANIE DE CĂRBUNI FONDATĂ DE FRATELE ANDREW. VĂ POT FURNIZA ȘI ALTE DETALII, LA NEVOIE. F. B. JOHNSON, COMANDANT, POLIȚIA DIN EVANSVILLE.

— Nu mă mir, a spus Groszinger. Mă așteptam la așa ceva. Presupun că acum ești ferm convins că prietenul nostru, maiorul Rice, a descoperit că spațiul cosmic e populat de stafii?

— Păi, mai mult ca sigur a descoperit că-i populat de ceva, a spus generalul.

Groszinger a mototolit în pumn cea de-a doua telegramă și a aruncat-o în partea opusă a încăperii, ratând coșul de gunoi cam cu jumătate de metru. Și-a încrucișat mâinile și a adoptat postura răbdătoare, preoțească, pe care o folosea când preda fizica la studenții din primul an.

— La început, prietene, aveam două concluzii posibile: ori maiorul Rice era țicnit, ori punea la cale o farsă de mare efect.

Și-a rotit degetele mari, așteptându-l pe general să digere acest raționament.

— Acum, când știm că mesajele lui de la spirite au de-a face cu oameni adevărați, trebuie să tragem concluzia că a pus totul la cale, iar acum duce la îndeplinire un soi de farsă. Și-a procurat numele și adresele înainte de lansare. Habar n-am ce speră să realizeze cu asta. Habar n-am ce putem face ca să-l convingem s-o lase baltă. Asta e problema ta, aș spune.

Generalul a mijit ochii.

— Deci încearcă să compromită proiectul, nu-i așa? Las' că văd ei, fir-ar să fie, las' că văd ei.

Operatorul radio moțăia. Generalul l-a bătut pe spate.

— La treabă, sergent, la treabă! Apelează-l pe Rice întruna până îți răspunde, s-a înțeles?

Operatorul radio n-a trebuit să-l apeleze decât o singură dată.

— Aici Able Baker Fox. Intră pe recepție, Dog Easy Charley.

Vocea maiorului Rice era obosită.

— Aici Dog Easy Charley, a spus generalul Dane. Ne-am săturat de vocile tale. Able Baker Fox – ai priceput? Nu vrem să mai auzim nimic despre ele. Ne-am prins cum stă treaba cu jocul tău. Nu știi ce urmărești, dar ce știi e că o să te aduc înapoi și-o să dau cu tine de-o grămadă de bolovani în Leavenworth așa de tare că o să-ți lași dinții pe-acolo. Ne-am înțeles?

Generalul a mușcat în ciudat vârful unui trabuc.

— Terminat.

— Ați verificat numele și adresele acelea? Terminat.

Generalul s-a uitat la Groszinger, care s-a încruntat și a clătinat din cap.

— Sigur că da. Asta nu dovedește nimic. Deci ai la tine o listă de nume și de adrese. Ce crezi că dovedești cu asta? Terminat.

— Spuneți că numele acelea sunt reale? Terminat.

— Ți-am spus să încetezi, Rice. Imediat. Termină cu vocile, mă auzi? Dă-mi un raport meteorologic. Terminat.

— Porțiuni de cer senin peste Zonele Unsprezece, Cincisprezece și Șaisprezece. Nori ce par destul de denși peste Unu, Doi și Trei. În rest, totul senin. Terminat.

— Așa mai merge, Able Baker Fox, a spus generalul. O să lăsăm uitării vocile, da? Terminat.

— E o femeie în vârstă care strigă ceva cu accent german. Doctorul Groszinger e acolo? Cred că-l strigă pe nume. Îl roagă să nu se lase prea absorbit de muncă – să nu...

Groszinger s-a aplecat peste umărul operatorului radio și a apăsat pe butonul emițătorului.

— Ce poantă ieftină și dezgustătoare, a spus el.

— Hai să auzim ce are de spus, a zis generalul. Credeam că ești om de știință.

Cuprins

Prefață	9
Introducere	17
Thanasfera	31
Mnemonică	48
Un preț decent	53
Pachetul	65
Puștiul netalentat	85
Săracul orașel bogat	99
Suvenirul	115
<i>Jolly Roger</i> în croazieră	126
Mireasă la comandă	138
Elevul ambițios	154
Tabachera din Bagombo	168
Dragonul azuriu	182
Un cadou pentru Moș Nick cel Mare	196
Consultantul neplătit	209
<i>Der Arme Dolmetscher</i>	223
Băiatul care ura fetele	229
Din tată în fiu	243
O noapte pentru iubire	261
Fă-mi rost de un vis	278
Fugarii	289
AFIXANUFI	306
Îndrăgostiții anonimi	316
Lampa fermecată a lui Hal Irwin	331
Cuvânt final despre cariera mea de scriitor pentru reviste	339